

KTO Z VÁS JE BEZ HRIECHU, NECH PRVÝ HODÍ DO NEJ KAMEŇ

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it

Jn 8, 1-11

Ježiš odišiel na Olivovú horu. Ale zavčas ráno sa vrátil do chrámu a všetok ľud sa hrnul k nemu. Sadol si a učil ich.

Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve, postavili ju do prostriedku a povedali mu: „Učiteľ, túto ženu pristihli priamo pri cudzoložstve. Mojžiš nám v zákone nariadil takéto ženy ukameňovať. Čo povieš ty?“ Ale to hovorili, aby ho pokúšali a mohli ho obžalovať.

Ježiš sa zohol a prstom písal po zemi. Ale keď sa ho neprestávali vypytovať, vzpriamil sa a povedal im: „Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň.“ A znovu sa zohol a písal po zemi. Ako to počuli, jeden po druhom počnúc staršími sa vytrácali, až zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku.

Ježiš sa vzpriamil a opýtal sa jej: „Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil?“

Ona odpovedala: „Nik, Pane.“

A Ježiš jej povedal: „Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!“

Rozhodnutie je konečne prijaté: treba eliminovať Ježiša. Ale je tu jeden problém: veľký zástup ľudí, ktorý Ježiša nasleduje a je ním nadšený. Ale prečo treba Ježiša zabiť? Pretože Ježiš, vzdalujúc sa od všetkých poukázal na kľúčový bod náboženstva, chrám.

Ukázal, že skutočné božstvo ktoré sa v chráme uctieva, nie je Ježišov Otec, ale Boh peňazí. Pre toto sa dom modlitby zmenil na lotrovský pelech. A tak sa najvyšší náboženský predstavitelia rozhodli odstrániť Ježiša, ale, ako píše evanjelista „Ibaže nevedeli, čo robiť, lebo všetok ľud na ňom visel a počúval ho.“

Keď hovoríme o „evanjelistovi“, aj keď úryvok, ktorý teraz komentujeme sa nachádza v Jánovom evanjeliu, v skutočnosti pochádza od Lukáša. Bol to text dosť ťažký a kostrbatý a žiadne spoločenstvo ho neprijalo. Neskôr sa zakomponoval do Jánovho evanjelia (Jn 8), no v skutočnosti je Lukášov (Lk 21, 38).

Čítajme, čo nám rozpráva evanjelista. Teda rozhodnutie bolo dané, ale zástup stále visí na Ježišovi, takže treba zariadiť, aby stratil popularitu. Proti Ježišovi smeruje viacero útokov s cieľom zdiskreditovať ho a zosmiešniť. Avšak všetky pokusy sú neúspešné, pretože vždy, keď sa Ježiš zjaví, ľud je nadšený. Až pokiaľ mu nepripravia dokonalú pascu.

Takúto. V tom čase Ježiš vyučuje a ľud ho počúva a náboženský predstavitelia sa usilujú ho zničiť, preto že Ježiš siahol na ich skutočného Boha: konvenciu¹, prospech (získanosť). Lukáš píše, že „Zákonníci a farizeji priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve, postavili ju do prostriedku a povedali mu: „Učiteľ, túto ženu pristihli priamo pri cudzoložstve. Mojžiš nám v zákone nariadil takéto ženy ukameňovať. Čo povieš ty?“

Oslovujú ho Učiteľ a pýtajú sa ho na názor, v skutočnosti sa však nechcú nič dozvedieť, ale Ježiša odsúdiť. Privedú k nemu dievča. Vidia, že je už vo veku vhodnom na manželstvo, teda 12 – 13 rokov, no ich to nezaujíma. Je nástrojom, ktorý im pomôže zabiť Ježiša.

¹ pohodlie, komfort

Okrem iného vystupuje do popredia aj otázka cudzoložstva ako takého, keďže cudzoložstvo je záležitosťou dvoch ľudí, no muž tu nie je, iba žena. A tak sa naskytá pasca: v chráme, kde sú stráže, privedú túto úbohú nešťastnicu pred Ježiša a pýtajú sa ho: „*Mojžiš nám nariadil v zákone takéto ženy ukameňovať. Čo povieš ty?*“

Avšak akokoľvek Ježiš odpovie, uškodí mu to. Pretože ak Ježiš povie: „*nasledujme Mojžišov zákon*“, celý zástup, ktorý ho nasleduje (pretože počuje z jeho úst nové myšlienky o inej podobe Boha, ktorý neodsudzuje, ale odpúšťa, Boh, ktorý nezavrhuje, ale približuje sa, Boh, ktorého nezaujímajú poslušnosť jeho učenia, ale prijatie jeho lásky), by bol sklamaný a opustil by ho.

Na druhej strane, ak by Ježiš odpovedal „*nechajte ju odísť*“, tým poruší Mojžišov zákon, ktorý nariaďuje takéto ženy ukameňovať. A v chráme sú stráže pripravené zatknúť ho a zabiť. Evanjelista hovorí, že „*hovorili to, aby ho pokúšali*“. Rovnaké sloveso aké Lukáš používa pre diabla.

Najväčší prívrženci náboženstva, horlivci za bohobojnosť, sú v skutočnosti pre Lukáša nástrojmi smrti, pretože nemajú dostatok lásky voči človeku. „*Aby ho mohli obžalovať. Ježiš sa zohol a prstom písal po zemi.*“ Ježišove gesto je gesto prorocké, ktoré pripomína knihu proroka Jeremiáša, v ktorej Pán hovorí: „*Budú zapísaní v zemi, ktorí opustili Pána.*“ (Jer 17, 13)

Takže jeho gesto, keď píše do zeme, kráľovstva mŕtvych, znamená pre Ježiša, že tí, ktorí pomýšľajú na smrť, sú už mŕtvi. A tak podľa proroka Jeremiáša budú zapísaní do zeme.

No oni naliehajú a tak im Ježiš dáva odpoveď: „*Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň.*“ Ako si vieme predstaviť, nie je tam kameň na ukameňovanie - veľký a ťažký kameň², ktorý dvaja svedkovia obžaloby mali hodiť do obžalovaného. V podstate sa hovorí o vykonaní rozsudku smrti.

A opäť píše, je vidieť, že zoznam nositeľov smrti je dlhý. Evanjelista poukazuje na iróniu: „*Ako to počuli, jeden po druhom sa vytrácali.*“ Zatiaľ čo pri odsúdení boli všetci spolu, keď sa dostali do nebezpečenstva, odchádzajú jeden za druhým, „*počnúc staršími.*“ Nie sú starí, ale sú to kňazi, členovia zhromaždenia, ktorému prislúchalo súdnicstvo a právo vyriekať rozsudky.

A tak, „*až zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku. Ježiš sa vzpriamil a opýtal sa jej: „Žena, kde sú?“* Oslovenie, ktorým sa Ježiš prihovára je dôležité a znamená „*vydatá žena.*“

Zatiaľ čo zákonníci a farizeji povedali „*táto tu*“, Ježiš vidí dôstojnosť človeka.

„*Nik ťa neodsúdil?*“ Ona odpovedala: „*Nik, Pane.*“ A Ježiš jej povedal: „*Ani ja ťa neodsudzujem.*“ Ježiš je jediný bez hriechu a jediný, ktorý môže hodiť do nej kameň, no namiesto toho hovorí: „*Ani ja ťa neodsudzujem.*“ Boh neodsudzuje, ale odpúšťa! „*Chod' a už viac nehreš.*“ Ježiš nehádza kamene, ktoré zabíjajú, ale ponúka svoje slovo ako chlieb, ktorý privádza k životu.

Takže toľko o evanjeliu, v ktorom Ježiš odpustil cudzoložnici a ktoré bolo dlhú dobu považované za natoľko škandalózne, že po celé stáročia ho žiadna komunita nechcela prijať.

Preklad: Marta Suchoňová

Poznámky pod čiarou: tím DC

² Kameňovanie sa nerealizovalo tak ako si to predstavujeme - že sa na dotyčného hádzali malé skaly. Ale začínalo tak, že sa odsúdený hodil do jamy/rokliny a dvaja svedkovia chytili veľký kameň (cca 50kg) a hodili ho naň, čím ho vlastne zabili.